

Jaarverslag Kunstfactor

2007

Utrecht
april 2008

Inhoudsopgave

Kunstfactor in 2007	3
Beleid, activiteiten en projecten	4
1 Positionering en promotie	5
Beleidsbeïnvloeding	5
Festivals	5
Podia en presentaties	6
Internationale uitwisseling	7
2 Onderzoek	7
3 Advies en informatie	8
Beleidsmatig	8
Artistiek	9
Website en publicaties	9
4 Infrastructuur	10
Netwerken	10
Koepels en platforms	11
Ontmoetingsplekken	11
5 Signaleren en stimuleren van ontwikkelingen	12
Artistiek	12
Samenleving	13
Diversiteit	14
6 Educatie	14
Opleiden artistiek kader	15
Cursussen en coaching	16
Kwaliteitsstimulering en certificering	17
Personeel 2007	17
Tot slot	18

Kunstfactor in 2007

'Het beoefenen en ervaren van kunst en cultuur vormt de basis van het culturele leven in ons land. Het is belangrijk dat deze basis zo breed, sterk en toegankelijk mogelijk is. Een brede basis biedt mensen de kans om zich te uiten en te ontplooiën, het komt de dynamiek in de samenleving ten goede en creativiteit en innovatie zijn goed voor onze economie. Dit is op treffende wijze verwoord in het manifest 'Kunst – goed om te doen!' van Kunstfactor¹.'

2007 – het eerste jaar van Kunstfactor als sectorinstituut voor de gehele amateurkunst. Met ingang van 1 januari 2007 zijn het Landelijk Centrum voor Amateurdans (LCA), de Stichting Beeldende Amateurkunst (SBA), Stichting Schrijven, Theaterwerk NL en Unisono (amateurmuziek) gefuseerd in Kunstfactor. Op 10 januari verrichtte minister Maria van der Hoeven in Utrecht de officiële opening. Tijdens haar bezoek ging de minister uitgebreid in op het maatschappelijke, educatieve, economische en culturele belang van de amateurkunst en op het belang van Kunstfactor voor de actieve kunstbeoefening in Nederland.

2007 – een jaar waarin Kunstfactor de uitdaging aanging om de stimulerende en samenbindende rol te spelen die bij de functie van sectorinstituut past. Amateurkunst is een factor van betekenis in de samenleving. We hebben de handschoen opgepakt om als één instelling voor de hele amateurkunst de amateurkunst te ondersteunen en te positioneren, aan te sluiten bij ontwikkelingen in de samenleving en dwarsverbanden te leggen binnen en buiten de kunsten.

Tegelijk stond en staat Kunstfactor met beleid en activiteiten midden in de kunstdisciplines en waren de beleidsplannen van de voormalige instellingen mede richtinggevend.

2007- een jaar waarin de eerste resultaten zichtbaar werden van het manifest 'Kunst – goed om te doen' uit 2006 en van onze rol als sectorinstituut. Kunstfactor zat op veel plaatsen aan tafel, sprak mee over de 40 wijken problematiek, het nieuwe Fonds Cultuurparticipatie, de loterijgelden, de combinatiefuncties brede school en over andere onderwerpen die van belang zijn voor de actieve kunstbeoefening en voor de samenleving.

In dit jaarverslag geeft Kunstfactor een indruk van de activiteiten in 2007. We geven een impressie van onze beleidsuitgangspunten en de meest in het oog springende voorbeelden. Dat betekent dat niet alle activiteiten genoemd worden. We willen benadrukken dat de niet genoemde activiteiten net zo belangrijk zijn, zowel voor de doelgroepen en partners als voor (de medewerkers van) Kunstfactor.

Kunstfactor kan beleid en activiteiten niet uitvoeren zonder de vele partners binnen en buiten de amateurkunst. We zijn hen zeer dankbaar voor de goede samenwerking en voor hun bereidheid om zich samen met ons in te zetten voor de actieve kunstbeoefening in Nederland.

---

¹ Citaat Maria van der Hoeven

Beleid, activiteiten en projecten

2007 was voor Kunstfactor een overgangsjaar. Nieuw beleid en activiteiten kregen vorm, gericht op de promotie en ontwikkeling van de amateurkunst. Tegelijk werden de beleidsplannen en werkplannen van de voormalige instellingen uitgevoerd.

Een boeiend onderdeel in 2007 was het bezinnen op de taken van Kunstfactor als sectorinstituut. Dit proces was voor alle medewerkers van belang. Daarnaast zijn bij het ontwikkelen van het beleidsplan 2009 – 2012 een breed scala aan partners betrokken. Kunstfactor organiseerde 10 veldgesprekken met vertegenwoordigers van de landelijke partnerinstellingen, de diverse disciplines, de kunsteducatie, de kunstvakopleidingen, de professionele kunsten en de beleidsmedewerkers van provincies en gemeenten. Zo'n 100 genodigden gaven hun visie op de amateurkunst en de rol die Kunstfactor daarin zou moeten spelen. De gesprekken hielpen Kunstfactor om de positie voor de toekomst te bepalen. Het beleidsplan is in 2008 afgerond.

In 2007 had Kunstfactor nog geen gemeenschappelijk werkplan. De werkplannen van de voormalige instellingen vertoonden overeenkomsten en kenden gemeenschappelijke doelen maar waren ook verschillend van opzet. Voor dit jaarverslag dienden de beleidsgebieden uit het werkplan 2008 als uitgangspunt. Internationalisering en diversiteit maken onderdeel uit van de verschillende beleidsgebieden.

De *beleidsgebieden* zijn:

1. positionering en promotie
2. onderzoek
3. advies en informatie
4. infrastructuur
5. signaleren en stimuleren van ontwikkelingen
6. educatie

Per beleidsgebied geven we een indruk van de prestaties in 2007.

Dit jaarverslag toont vooral de inhoudelijke onderwerpen: de activiteiten die zijn uitgevoerd in het belang van de amateurkunst. Om deze mogelijk te maken is veel werk verzet door de ondersteunende medewerkers, zowel in het bedrijfsbureau als in de afdelingen. Deze activiteiten zijn minder zichtbaar maar onmisbaar voor het resultaat. In 2007 is het bedrijfsbureau opnieuw ingericht, zijn nieuwe medewerkers aangetrokken en werkwijzen verbeterd.

Naast het uitvoeren van activiteiten en het ontwikkelen van beleid vroeg ook het verder vormgeven van de organisatie aandacht van directie, MT en medewerkers. Een fusie is een ingrijpend proces dat in 2007 energie, doorzettingsvermogen en flexibiliteit vroeg van iedereen. Een handicap was dat we nog geen gezamenlijke huisvesting hadden. Verschillende panden waren in beeld, de contouren tekenden zich af, maar het was niet mogelijk de keuze al in 2007 te maken.

1 Positionering en promotie

Het positioneren en promoten van de amateurkunst is een belangrijk onderdeel van het beleid van Kunstfactor. We bedoelen daarmee het zichtbaar maken en promoten van de actieve kunstbeoefening zelf en van de waarde daarvan voor mensen en voor de samenleving.

Beleidsbeïnvloeding

'*Kunst door iedereen*'. Dat is de titel van het Actieprogramma Amateurkunst dat door Kunstfactor is ontwikkeld en in september 2007 is gepresenteerd. Kunstfactor leverde daarmee een bijdrage aan het realiseren van de beleidsvoornemens van de regering. Het actieprogramma draagt elementen aan voor het beleid van het beoogde programmafonds cultuurparticipatie. Door middel van een aantal nationale activiteiten stelt Kunstfactor voor de actieve amateurkunstbeoefening te bevorderen, het imago van de amateurkunst te verbeteren en de amateurkunst te vermaatschappelijken. De rol van Kunstfactor binnen dit programma zien we als initiator, aanjager, gesprekspartner en adviseur.

In 2007 participeerde Kunstfactor in de NISB-campagne Start met... Deze promotiecampagne is gericht op het bevorderen van bewegen. *Start met... Dans* was een van de items in deze campagne. Het is een goed voorbeeld van het promoten van de waarde van actieve kunstbeoefening voor mensen.

Samen met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) werd een *Handreiking Amateurkunst* ontwikkeld voor ambtenaren, politici, gemeenteraadsleden en sleutelfiguren kunst en cultuur op lokaal niveau. Dit gebeurde in nauw overleg met en financiële ondersteuning van OCW. De handreiking geeft handvatten om amateurkunst een plek en aandacht te geven in lokaal beleid. Publicatie en implementatie vindt plaats in 2008.

Via debatten en expertmeetings prikkelde Kunstfactor tot discussie over de amateurkunst, onder andere als onderdeel van festivals die in 2007 plaatsvonden. Op 5 september organiseerde Kunstfactor *het eerste landelijke amateurkunstontbijt* in stadskasteel Oudaen in Utrecht. Tijdens het ontbijt bespraken de gasten onder andere het Actieprogramma Amateurkunst. Bij het ontbijt waren vertegenwoordigers van politiek en overheden en van landelijke partners van de amateurkunst aanwezig. Kunstfactor wil van het amateurkunstontbijt een jaarlijkse en succesvolle traditie maken.

Festivals

Festivals zijn een bijzonder goede manier om de amateurkunst of delen daarvan te promoten en over het voetlicht te brengen. In een festival kunnen veel doelen gerealiseerd worden, zoals het laten zien van ontwikkelingen, debat, uitwisseling en verbinding, profilering, het geven van impulsen en kwaliteitsstimulering.

Op 11 februari vond in Drachten de slotpresentatie plaats van *speelfilmproject NOVA Noord*, een samenwerking van NOVA Noord en Kunstfactor. De producten van dit project zijn op landelijke festivals vertoond, sommige ook internationaal. *NOVA Noord* maakte amateurfilms zichtbaar voor een groot publiek. Naast filmers participeerden in dit project theatermakers, muzikanten, dansers en leerlingen van ROC's die de affiches maakten.

Amsterdam was in mei voor de vierde keer de thuisbasis voor het vierdaagse dansfestival *Dans voor Mei*. Dit festival wordt jaarlijks georganiseerd door Kunstfactor in samenwerking met theater De Engelenbak. Het thema voor 2007 was Dans op Locatie.

Met name dansvoorstellingen in de hoeketalage van De Bijenkorf aan de Dam, de Rabobank en rond de Brakke Grond leidden tot veel mediaaandacht in kranten en bij de tv zender AT5.

Van donderdag 4 tot en met zondag 7 oktober 2007 vond de *Theater4daagse* plaats in Tilburg. Voor dit festival is nauw samengewerkt met Centrum voor Amateurkunst Noord-Brabant, de Fontys Hogeschool en theaters in Tilburg. Het programma van de Theater4daagse bevatte voorstellingen, een debat en diverse andere activiteiten. Leidende thema's waren lokale verhalen en theater op locatie.

Podia en presentaties

Podia en presentaties zijn voor alle kunstvormen noodzakelijk om kunstbeoefening zichtbaar te maken. De behoefte daaraan geldt nog extra in de meer individuele beeldende disciplines en schrijven. In de podiumkunsten richtte Kunstfactor zich in 2007 op het zichtbaar maken van de kwaliteit en de diversiteit van de amateurkunst en van nieuw repertoire.

Op 14 november 2007 bood Kunstfactor in Den Haag het pleidooi '*Educatie met kwaliteit voor de schrijfwereld*' aan de Raad voor Cultuur aan. Het pleidooi behandelt het ontbreken en de noodzaak van een opleiding tot docent Creatief Schrijven in Nederland. Het aanbieden van dit pleidooi leidde tot diverse artikelen in onder andere. De Volkskrant, Het Parool en Boekblad, en tot verschillende radio-interviews.

In 2007 vonden de voorbereidingen plaats van *KunstfactTV* en *Digitaland*. KunstfactTV is een nieuw concept gebaseerd op de embedding ??? mogelijkheden van YouTube en bedoeld om het presenteren van producties binnen de discipline nieuwe media mogelijk te maken. Digitaland legt een directe relatie tussen amateurkunst en ruimtelijke context door middel van digitaal bewerkte landschapsfoto's.

De *Open Monumenten Dag (OMD)* is een prachtige gelegenheid om kunstbeoefening zichtbaar te maken. Het project Beelden in Tijd geeft beeldende amateurkunst tijdens deze dag een podium. In 2007 organiseerde Kunstfactor dit project voor de tweede keer in samenwerking met de Stichting OMD. Schilders, keramisten en beeldhouwers maakten presentaties rond het thema Moderne Monumenten. In 2006 werd een vergelijkbaar project ook voor de amateurmuziek uitgevoerd onder de naam Monumenten in Muziek. Voornemen van Kunstfactor is om Beelden in Tijd en Monumenten in Muziek te verbreden naar de hele amateurkunst.

Teleac/NOT en de Stichting Jeugdorkesten Nederland ontwikkelden vier afleveringen over muziek voor het programma Huisje Boompje Beestje. Kunstfactor begeleidde dit traject. Doelgroep zijn kinderen van groep 5 en 6. In maart 2008 ontvangen vele jeugdsymfonieorkesten in Nederland basisschoolleerlingen in hun repetitieruimte.

In het *TheaterCircuit* en *DansCircuit* 2007 werden de meest opvallende, originele en boeiende amateurtheater- en dansvoorstellingen geselecteerd en aangeboden aan circuittheaters en festivals. In 2007 werd onderzocht hoe de circuittheaters kunnen uitgroeien tot een zelfstandig netwerk dat het programmeren van topamateurvoorstellingen kan overnemen.

De *Concertzender* levert een bijdrage aan het hoorbaar maken van hedendaags Nederlands muziekrepertoire. De zender besteedde in een aantal avonden aandacht aan Hollandse Nieuwe concerten, uitvoeringen bij muziekscholen en kunstencentra. Samen met Kunstfactor wordt gewerkt aan een digitaal radiokanaal voor amateurmuziek. Met de Mens en Melodie compositieprijs 2007 werd muziek voor amateur-ensembles gepromoot.

Bijzonder waren de uitvoeringen van de zogenaamde *Poverty Requiems* rondom 17 oktober, de middelste datum voor de millenniumdoelstellingen op weg naar 2015. Een van de doelstellingen was de halvering van de armoede in de wereld. Het Poverty Requiem kan worden uitgevoerd door geofende en ongeofende zangers en kent ook een dansante versie. Kunstfactor ondersteunde de projectorganisatie onder andere met adviezen en contacten.

De *Talens Paletprijs* is een teken- en schilderwedstrijd met voorrondes verdeeld over het hele land. Aan de wedstrijd doen amateurschilders en – tekenaars mee met zeer verschillende achtergronden. In oktober 2008 wordt de wedstrijd afgesloten met twee grote finale tentoonstellingen in Apeldoorn.

Ook werd contact gelegd met de organisatie van *het Vierkante Ei*, een andere landelijke amateurkunstprijs. De ambitie is om in 2009 samen met de Volkskrant en de NPS de tweede editie te organiseren.

Internationale uitwisseling

Kunstfactor nam in 2007 deel aan en organiseerde verschillende internationale bijeenkomsten, commissies en platforms. Daardoor werd het beeld van Nederland als amateurkunstland versterkt.

Umoja Cultural Flying Carpet is een internationaal en intercultureel ontwikkelings- en uitwisselingsprogramma tussen landen in Afrika, Noorwegen en Nederland. Het programma richt zich op talentvolle jonge musici, dansers en circustheaterartiesten, en op kunstdocenten en culturele managers. Met Umoja kan Kunstfactor culturele diversiteit in de amateurkunsten zichtbaar maken en promoten en nieuwe netwerken opbouwen. In 2007 heeft Kunstfactor samen met Kunstconnectie geïnvesteerd in het mogelijk maken van Nederlandse deelname in de periode 2008 t/m 2010.

In 2007 startte de voorbereiding voor het internationale korenfestival *Europa Cantat Utrecht 2009*. Een festival met veel facetten waaraan Kunstfactor een grote inhoudelijke bijdrage levert. Diverse aangehangen projecten zijn in 2007 in gang gezet met veel samenwerkingspartners. Aan een jaarvergadering van Europa Cantat in Utrecht namen 200 deelnemers uit 22 landen deel. Kern was een minisymposium over de toekomst van de koormuziek en diverse concerten van gerenommeerde koren.

Verder was Kunstfactor onder andere vertegenwoordigd bij het *Wereld Congres en Festival Amateur Theater* en hadden de eerste fasen plaats van een samenwerkingsproject op het gebied van theater tussen Nederland en Litouwen.

2 Onderzoek

Om inzicht te krijgen in de plek, invloed en het belang van amateurkunst voor cultuur en samenleving zijn in 2007 verschillende onderzoeken gehouden en in gang gezet.

Kunstfactor bracht in 2007 de *brochure AK OK!* uit met cijfers over de amateurkunst. De cijfers zijn gebaseerd op onderzoeken uit de jaren 1999 t/m 2007, overzichtelijk gerangschikt op hoofdlijnen. De totale oplage was 10.000 exemplaren. Bij overheden, kunst- en cultuurinstellingen en wetenschappers is de uitgave met instemming en enthousiasme ontvangen.

Met het Sociaal en Cultureel Planbureau zijn afspraken gemaakt om te komen tot *verdieping van het AVO* (Algemeen Voorzieningengebruik Onderzoek) op facetten van de amateurkunst. Er is een aangepaste vragenlijst gemaakt. Het AVO vindt plaats in het voorjaar van 2008, de aanvulling voor amateurkunst in de zomer of het najaar van 2008.

Eindelijk zijn er weer actuele gegevens beschikbaar over omvang en herkomst van de popmuzici in Nederland. Het onderzoek *popmuziek* bestaat uit een kwantitatief deel (TNS NIPO) en een kwalitatief deel (&Concept). Het rapport, '395 minuten', kreeg veel publiciteit en biedt aanknopingspunten voor allen die beleidsmatig met de popmuziek in Nederland willen werken. De uitgave is voor minister Plasterk reden om nadere aandacht te besteden aan ontwikkeling van popmuziek.

In opdracht van het ministerie van VWS heeft Kunstfactor twee onderzoeken laten uitvoeren over *dans en beweging*. TNO onderzocht de energetische belasting van dans met als doel te achterhalen of dans net als sport bijdraagt aan de bewegingsnorm. TNS NIPO deed onderzoek naar de motieven van mensen om te dansen. Door middel van dit onderzoek wil TNS NIPO achterhalen hoe je mensen kunt stimuleren meer te gaan bewegen en dansen.

Kunstfactor was nauw betrokken bij opzet en uitvoering van de beide onderzoeken. De onderzoeken werden op 23 oktober overhandigd aan staatssecretaris mevrouw Jet Bussemaker. De presentatie leidde tot verschillende radio-interviews en regionale vervolgbijeenkomsten.

Kunstfactor Schrijven initieerde in 2007 een onderzoek naar *schrijfgedrag van jongeren*. De Nationale Jeugdraad voerde dit onderzoek uit onder 985 jongeren. De jongeren waren afkomstig van 13 middelbare scholen, gespreid door heel Nederland, schooltypen vmbo, mbo, havo en vwo. De verslaglegging en presentatie vinden plaats in het voorjaar van 2008.

Er is een plan in ontwikkeling voor de uitbouw van het bestaande concept van *theaterwerkplaatsen* en danswerkplaatsen naar andere amateurkunstdisciplines. Voor de ontwikkeling is onderzoek nodig; het onderzoeksplan was eind 2007 gereed. Nadere effectuering vindt plaats in 2008.

Met de *fotobond* zijn plannen gemaakt voor onderzoeken naar de effecten van digitalisering op de fotocclubs en de mogelijkheden om top-fotocollecties te beschrijven en te archiveren. Beide onderzoeken worden in het voorjaar van 2008 uitgevoerd.

Het bureau KASKI deed onderzoek naar de *kerkmuziek* in de protestantse en katholieke kerk in Nederland. Zowel de beoefening als het beleid werden onder de loep genomen. Een van de conclusies was het groeiende gebrek aan gekwalificeerde kerkmusici in de protestantse kerk.

3 Advies en informatie

Als kenniscentrum van de sector heeft Kunstfactor in 2007 informatie verspreid via (digitale) nieuwsbrieven, websites, tijdschriften en bladen, notities en publicaties en tijdens bijeenkomsten en overlegsituaties.

Daarnaast kreeg de organisatie vele vragen over algemene onderwerpen en over allerlei vakinhoudelijke vragen die aan de vakspecialisten werden voorgelegd. De medewerk(st)ers voorzagen tientallen organisaties en evenementen van advies.

Beleidsmatig

Kunstfactor adviseerde de *landelijke overheid* over zaken als de nieuwe fondsenstructuur, de ontwikkelingen rond brede school en de besteding van de loterijgelden. Ook was Kunstfactor actief betrokken in de Cultuurformatie.

De intensievere bemoeienis door Musicopy met het kopiëren van bladmuziek heeft geleid tot veel vragen uit het veld, tot kamervragen en directe betrokkenheid van de ministeries

van OCW en Justitie. Kunstfactor gaf feitelijke informatie aan de ministeries en verzorgde ook het veld met algemene informatie op de website. Hetzelfde vond plaats rond het voornemen om de Wet Milieubeheer te wijzigen op het gebied van geluidsnormen voor muziekkorpsen.

Ook adviseerde Kunstfactor *lokale en provinciale overheden* over amateurkunstbeleid, onder andere in Amsterdam, Rotterdam, Sneek en Vlissingen.

Kunstfactor gaf advies en informatie aan *overkoepelende organisaties en platforms* in de amateurkunst, zowel op inhoudelijk als bestuurlijk terrein.

We adviseerden bij beleidsontwikkeling en bij een groot aantal zeer uiteenlopende activiteiten, zoals project- en festivalontwikkeling, aanvragen van subsidies, auteursrechten, innovatie op gebied van bestuursontwikkelingen, educatie, archivering en ontwikkelingen nieuwe media en internet.

Artistiek

Kunstfactor gaf inhoudelijke ondersteuning aan het *artistieke kader* in de amateurkunst. We adviseerden onder andere over de ontwikkeling van artistieke lijnen, repertoireontwikkeling en contactbemiddeling. De helpdesk voor amateurschrijvers is in 2007 overgedragen aan SchrijvenOnline.

Daarnaast adviseerde Kunstfactor bij tal van projecten en initiatieven. Een paar voorbeelden:

- Stadsspelen Amsterdam (2008): een creatieve wedstrijd gericht op verbinding en integratie
- Cursus Nieuw Muziektheater (disciplines dans, theater en muziek)
- Conferentie Volksdans
- Theatergroep Parels voor de Zwijnen
- Culturalis Den Haag (festival Indian Dance Summer)
- Zuid-Hollands Keramiekconcorso 2008
- De eerste orkestafette van Jeugdorkest.com
- Stichting Jonge Klei: het ontwikkelen van het kindertheater in Nederland
- Charivarifestival Arnhem: wereldmuziek met dans-, zang- en orkestworkshops
- Circo Circolo 2008: vernieuwend circusfestival
- Nederlands Gregoriaans Festival

Bij repertoire-informatie gaat het erom informatiebronnen voor een zo groot mogelijk publiek toegankelijk te maken. Voor de muzieksector is er in opdracht van Kunstfactor een metasearch-systematiek ontwikkeld, dat daarvoor een uitstekend middel is. Het maakt gegevens uit allerlei verschillende bestanden toegankelijk via één zoekmachine.

Website en publicaties

De website is voor Kunstfactor een belangrijk medium om 'passief' actuele informatie beschikbaar te stellen aan alle Nederlanders. Kunstfactor wilde het niveau van de informatievoorziening in 2007 optimaal houden. Daarom is er gekozen om de bestaande sites van de disciplines aan te passen en aan te vullen met een Kunstfactor portal. In 2008 komt er één centrale website. In vergelijking met 2006 steeg het aantal bezoekers met bijna een half miljoen. Verantwoordelijk voor deze stijging in bezoekersaantallen is onder andere 'Repertoire.nl' als onderdeel van de muzieksite.

Daarnaast leverde Kunstfactor input voor andere websites die van belang zijn voor de amateurkunst, zoals fotowedstrijd.info (informatie over actuele fotowedstrijden), fotocursussen.info (overzicht van aanbod fotocursussen), de textielkalender (activiteiten voor de textiele amateurkunstenaar) en schrijvenonline.org.

Kunstfactor was inhoudelijk nauw betrokken bij verschillende *tijdschriften en magazines* voor de amateurkunst, die elk 4 – 6 keer per jaar verschenen. De meeste werden uitgegeven door externe uitgevers. Het gaat om de bladen Dans (25-jarig jubileum), Werelddans, Theater NV (amateurtheater), Akkoord (amateurmusici), Zing (vocale amateurmuziek) en Schrijven Magazine (amateur schrijfwereld). Kunstfactor blijft in de toekomst inhoudelijke input geven, maar de bladen niet zelf uitgeven. Daarnaast leverden medewerkers van Kunstfactor tientallen bijdragen aan andere tijdschriften in en rond de amateurkunst.

Verder gaf Kunstfactor verschillende prikkelende en informerende *publicaties* uit, onder andere:

- Lift Off, Prikkelende visies op het dansvak van de toekomst
- Ik ben Minister van Dans en dat zullen ze weten ook: danscolumnen van Jos van der Lans
- Borduren in Nederland: handboek en dvd van kunsthistorica Greet van Duijn, in samenwerking met verschillende partners
- Idealen in Praktijk: visiedocument voor kaderopleidingen muziek
- Zo doen ze dat! Regisseren in het amateurtheater: interviews, workshopimpressies en essays.
- 65x65+: repertoire voor senioren, in samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Amateurtheater
- Amateurmuziek, de moeite waard!: een promotie-cd en -dvd voor amateurmuziek

4 Infrastructuur

Een goede infrastructuur voor de (amateur)kunst is van wezenlijk belang voor de bevordering van de actieve kunstbeoefening en het ontwikkelen van verbindingen met de samenleving.

Kunstfactor heeft met Kunstconnectie en de Raad van 12 de eerste stappen gezet om te komen tot een heldere taakverdeling tussen de ondersteuning op landelijk, provinciaal en lokaal niveau. In 2008 wordt dit samen met partners voortgezet.

Netwerken

Netwerken zijn belangrijk voor de amateurkunst en voor het werk van Kunstfactor. Kunstfactor organiseerde netwerken, zette nieuwe netwerken op en nam deel aan netwerken binnen en buiten de kunst.

In 2007 is een begin gemaakt met de versterking van netwerkvorming met en onder *jongeren en allochtonen*. Voor een sectorbrede aanpak werd een medewerkster diversiteit aangetrokken en een medewerkster voor jongeren- en multicultuur en popmuziek. Doelen waren onder andere inventariseren welke contacten er zijn met 'het multiculturele veld' en met organisaties die expertise hebben op het terrein van de multiculturele samenleving. Dat leverde in 2007 al de eerste nieuwe netwerken op. Ook werden in 2007 de politieke en sectornetwerken uitgebouwd.

Kunstfactor was nauw betrokken bij het ontstaan van Amateo, een *Europees netwerk* dat het belang wil promoten van actieve deelname aan culturele activiteiten voor kunst, mens en maatschappij. Amateo richt zich onder andere op politici, onderzoekers, opinieliders en professionele kunstenaars. Tijdens een conferentie in juni 2008 in Slovenië vindt de officiële oprichting plaats.

De netwerken van de *provinciale consulenten in de amateurkunst* zijn belangrijk voor inhoudelijke uitwisseling en afstemming. De netwerken van dans, muziek en theater

kwamen in 2007 twee à drie keer bij elkaar. Aan de orde kwamen onder andere de veranderende landelijke en provinciale ondersteuningsstructuur, veranderingen bij de fondsen en disciplinegerichte onderwerpen. Het contact met het netwerk van schrijfconsulenten werd in 2007 intensiever. Het netwerk beeldend/nieuwe media kwam twee keer bij elkaar. Helaas ontbreekt voor de disciplines schrijven, beeldend en nieuwe media de ondersteuning in de meeste provincies.

Het verder opbouwen van netwerken voor *creatief schrijven* is noodzakelijk voor het versterken van de discipline. In het Netwerk Vakgenoten zitten belangrijke spelers uit het amateur-schrijfveld. Kunstfactor neemt deel aan het Overleg Interculturele Letteren, een breed netwerk van organisaties die interculturele contacten zoeken in de literaire wereld. Het Netwerk Schrijfdocenten (circa 80 docenten) is in 2007 verzelfstandigd (voorlopig voor twee jaar), maar Kunstfactor blijft betrokken en adviseert.

In het *Breed Textiel Overleg* zijn de grote landelijke textielverenigingen aangesloten met een achterban van circa 30.000 actieve amateurs. Tijdens de bijeenkomsten gaat het om informatie, uitwisseling en scholing.

Met Kunstconnectie zijn gesprekken gevoerd over het overnemen van de netwerken van *consulenten in het onderwijs*. Dit krijgt in 2008 zijn beslag.

Koepels en platforms

Kunstfactor ondersteunde de beleidsontwikkeling van tientallen overkoepelende amateurkunstorganisaties. We droegen bij aan het verbeteren van bestaande structuren en aan het initiëren van nieuwe structuren. Voor internationale uitwisseling waren er contacten met organisaties in het buitenland.

In 2007 startte het overleg over de oprichting van een platform voor teken- en schilderverenigingen en een platform voor volksdans.

Kunstfactor adviseerde het *Platform Indiase Dans* bij het oprichten van de Vereniging over onder andere opzet, tijdsplanning en planvorming.

Het netwerk jeugdtheaterscholen heeft een intentieverklaring getekend voor het oprichten van de *Stichting Jeugdtheaterscholen*. Kunstfactor begeleidt dit traject. Het bestuur van de stichting is in december 2007 gestart.

Jeugdorkest.com is een nieuwe organisatie in de symfonische sector die door Kunstfactor inhoudelijk ondersteund wordt.

Het *Landelijk Platform Cultuuraanjagers* werd in 2007 organisatorisch ondersteund door Kunstfactor. Voor Kunstfactor is het platform een van de mogelijke partners ten aanzien van 'kunst in de wijken'. Het platform organiseerde een grote netwerkbijeenkomst over Urban Arts en een kleinere netwerkbijeenkomst inclusief werkbezoek voor cultuuraanjagers.

Ontmoetingsplekken

Kunsthuis Nederland is een presentatie- en communicatiemedium voor amateurkunstenaars. Het is een vervolg op Kunsthuis Utrecht, een initiatief van Zimihc, Centrum voor Amateurkunst in Utrecht. Omdat er bij andere provinciale steunpunten belangstelling voor is, werken Kunstfactor en Zimihc samen het format uit tot een overdraagbaar model.

Kunstfactor liet in 2007 een zoekmachine op internet ontwikkelen voor kaderopleidingen. Hiermee kan een bestuurder of artistiek leider makkelijk zoeken naar opleidingen voor artistiek en bestuurlijk kader in het gehele land.

Het werkplaatsmodel biedt goede kansen voor de ontmoeting en samenwerking tussen kunsteducatie, amateurkunst en professionele kunst. In april vond een expertmeeting plaats over werkwijzen van *theaterwerkplaatsen* en hoe deze werkwijzen vertaald kunnen worden naar andere disciplines. Er waren speciale gasten namens OCW en Kunstconnectie. Vervolg op de expertmeeting is een verdiepend onderzoek in 2008.

5 Signaleren en stimuleren van ontwikkelingen

Als sectorinstituut voor de amateurkunst ziet Kunstfactor het als een belangrijke taak de artistieke ontwikkeling en vernieuwing van de amateurkunst te stimuleren en het signaleren van ontwikkelingen in de kunst (professioneel en amateur) en in de samenleving.

Artistiek

In dit deel van de activiteiten van Kunstfactor is de verbinding en de uitwisseling van kennis en inspiratie met de amateurkunst het sterkst. Behalve dat dit van belang is voor de actieve kunstbeoefening in Nederland, is het ook essentieel voor Kunstfactor zelf om de expertise en het contact met de amateurkunst op peil te houden. Activiteiten zijn meestal sterk afgestemd op de kunstvorm of op het verbinden van kunstvormen.

In 2007 hebben Kunstfactor en Movisie op basis van de bestaande Groeimeter een *Verenigingsscan* gemaakt voor kunstverenigingen die willen vernieuwen. De verenigingsscan is een instrument gericht op inhoudelijke en organisatorische kwaliteitsverbetering van verenigingen. In de scan worden vier terreinen gescand: visie en beleid, bestuur, medewerkers, geld en middelen.

Windkracht 6 is een uitgebreid pakket met verschillende onderdelen om kwaliteitsverbetering en verjonging in de harmonie en fanfare sector te realiseren. Het pakket richt zich op alle aspecten die voor een vereniging van belang zijn. Dankzij samenwerking met het ministerie van OCW, het FAPK en het VSBfonds startte in 2004 een regeling waaruit *jeugdtheaterscholen* geld kunnen aanvragen voor ontwikkeling en professionalisering. Aanvragen konden tot juni 2007 ingediend worden, de uitvoering van de projecten moet in juni 2008 afgerond zijn.

Festivals en wedstrijden

In 2007 waren er verschillende festivals waar ontwikkelingen zichtbaar, gestimuleerd en bediscussieerd werden. Dat gold voor de al genoemde Theater4daagse en Dans voor Mei. Daarnaast vond in september het 25ste *Doe Dans festival* plaats. Kunstfactor participeerde onder andere in de programmacommissie en ondersteunde het festival. Nieuwe ontwikkelingen in de volksdans worden zo door Kunstfactor gestimuleerd. Het *Nederlands Koorfestival (NKF)* is een wedstrijd voor koren van alle genres, zoals kinderkoor, gospel, pop en klassiek. Het geeft een goed beeld van koorzingend Nederland en is daarmee een belangrijke indicator voor ontwikkelingen, trends en behoeftes. Het NKF is op weg naar zelfstandigheid. In 2007 hebben er drie provinciale voorrondes en zeven landelijke halve finales plaatsgevonden. De finale is georganiseerd in januari 2008.

Schrijf je reis is een wedstrijd die jongeren stimuleert tot het schrijven van reisverhalen. Opdrachtgever en financier is St. WEJ uit Den Haag. Kunstfactor was als adviseur betrokken en Zimihc voerde het project uit. Veel jongeren deden mee aan de wedstrijd. Kunstbende zoekt naar aansluiting bij nieuwe vormen van creativiteit. In 2007 maakte de categorie *Web- en gamedesign* deel uit van de Kunstbende-wedstrijd. Kunstfactor ondersteunde met advies, bemiddeling en bij de jurering.

Repertoire

Met name in de Muziek en het Theater is goed repertoire van belang voor artistieke ontwikkeling. Promotie en productie van goed repertoire kon onder meer plaatsvinden door een aanzienlijk aantal vernieuwende repertoireprojecten.

Op initiatief van Nicolien van Vroonhoven heeft de Tweede Kamer geld beschikbaar gesteld voor vernieuwend muziekrepertoire en nieuwe verbindingen tussen professionals en amateurs. In 2007 rondde Kunstfactor een eerste tranche projecten af. Een paar voorbeelden: Turkse en Nederlandse componisten die samen één stuk voor een blaasorkest schreven, liederenbundels voor vrouwenkoren uit asielzoekerscentra (en daarbuiten!), bijzondere, nieuwe composities voor bekende doelgroepen en kinderliedjes. In samenwerking met het Centrum voor Amateurkunst Noord-Brabant ontwikkelde Kunstfactor het project *Brabants Bont*. Doelstelling was professionele schrijvers repertoire laten maken voor amateur-theatergroepen op basis van lokale bronnen. De voorstellingen werden op diverse locaties in Brabant en tijdens de Theater4daagse gespeeld.

Multidisciplinair

Verschillende activiteiten waren gericht op het stimuleren van multidisciplinaire kunstbeoefening.

Een werkgroep met medewerkers van Kunstfactor, CVA Noord-Brabant en De Kunst, maakte een inventarisatie naar de mogelijkheden van gebruik van nieuwe media binnen het amateurtheater. Wordt vervolgd in 2008.

Kunst en Cultuur Gelderland en Kunstfactor werken samen in het ontwikkelen van '*Nieuw Muziek Theater*', het maken van voorstellingen waarbij de disciplines Dans, Muziek en Theater elk een wezenlijk onderdeel van de voorstelling zijn.

Big Bro is een samenwerkingsproject van Kunstfactor, jongerentheater 020 en Blue screen (game designers) waarin de raakvlakken van theater, film en game verkend werden. Het resulteerde in een voorstelling in de Brakke Grond in Amsterdam.

In 2007 is in Overijssel het project *PRADO* gestart, een project waarin amateurfilmers documentaires maken. De AVO (koepel amateurfilm Overijssel), Kunst en Cultuur Overijssel en Kunstfactor werken hierin samen. Kunstfactor ontwikkelt het format en zorgt voor landelijke implementatie. Afronding in 2009.

Internationaal

Tijdens de finales van de *Indoor Percussion* in Dayton Ohio vond uitwisseling plaats op diverse terreinen. Concrete resultaten waren de erkenning door Winterguard International van de Nederlandse Indoor Percussion scène en het houden van een van de 'regionals' in Nederland. Verdere uitwerking in 2008.

De *Field band Foundation in Zuid-Afrika* is een stichting die jongeren van de straat haalt, laat musiceren en hen betreft bij internationale uitwisselingen met de partners in Europa. Kunstfactor bracht in 2007 een bezoek aan Zuid-Afrika, zorgde voor juryleden en ontwikkelde samen met de Noorse partnerorganisatie een projectplan voor steun. In Nederland werden verschillende partners bereid gevonden mee te werken aan het project in 2008 en 2009.

Het *Wereldjeugdkoor* had in 2007 zijn thuisbasis in Zuid-Afrika. Kunstfactor begeleidde de werving en selectie van Nederlandse deelnemers.

Samenleving

In 2007 waren de aandacht voor de 40 Prachtwijken en armoedebeleid, de ontwikkelingen in de fondsenstructuur en de besteding van de loterijgelden ontwikkelingen in de samenleving die van belang zijn voor de amateurkunst. OCW vroeg Kunstfactor te adviseren over de rol en plek van de actieve kunstbeoefening bij deze onderwerpen.

In 2007 startte een samenwerkingsproject met het NISB (Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen): *VMBO on the Move*. In dit traject wordt zowel dans als sport ingezet

om leerlingen op VMBO-scholen te stimuleren tot meer beweging. Kunstfactor ontwikkelt in samenwerking met het NISB pilotprojecten op VMBO scholen verspreid over het land. Het project wordt afgerond in 2009.

Leven Met Verschillen is een samenwerkingsproject van drie jaar met verschillende partners in Utrecht. Het is erop gericht jonge afgestudeerde theatermakers de kans te bieden om theater te maken in de samenleving, uitgaande van wat mensen ter plekke bezighoudt, welke geschiedenis zij met zich meedragen of wat hen verbindt.

Diversiteit

Kunstfactor vindt het stimuleren van de diversiteit van de actieve kunstbeoefening en het aansluiten bij kunstbeoefening van andere culturen in Nederland van groot belang. In 2007 is er een nieuwe medewerkster aangenomen die zich speciaal op dit onderwerp richt. Er zijn gesprekken gevoerd met partners in het veld over hoe Kunstfactor ten aanzien van diversiteit kan opereren, onder andere met Kosmopolis, Forum, Atana en Netwerk CS. Dit heeft thema's opgeleverd die een rol spelen bij amateurkunst en diversiteit, zoals:

de plek van kwaliteit bij multiculturele kunstuitingen, de verschillen tussen stad en platteland in het omgaan met en beschouwen van diversiteit, de relaties van allochtonen met amateurkunstbeoefening, talentontwikkeling en de rol van kunst in de wijk voor sociale cohesie.

Door de inzet van nieuwe medewerkers, onderzoek en pilotprojecten heeft Kunstfactor in 2007 het doelgroepenbeleid uit kunnen breiden, bijvoorbeeld door compositieopdrachten in de multicultuur, nieuwe netwerken en begeleiding van innovatieve evenementen zoals de Stadsspelen Amsterdam

Intern heeft, middels gesprekken met medewerkers, een eerste aanzet voor een inventarisatie plaatsgevonden naar de plek van culturele diversiteit in de projecten en netwerken van medewerkers. Dit wordt in 2008 voortgezet met onder andere een training interculturele communicatie/diversiteit voor het voltallige personeel.

Verder nam Kunstfactor deel aan de programmaraad van het *Werelddansfestival* in Rotterdam. Daarmee draagt Kunstfactor bij aan de -artistieke- ontwikkeling van de diversiteit in de dans en de Werelddanssector.

6 Educatie

Educatie draagt bij aan de ontwikkeling van mensen. 'Het maken en beoefenen van kunst is onlosmakelijk verbonden met het leren van en over kunst'. Kunstfactor heeft samen met Kunstconnectie in 2007 een verkenning gemaakt van de sector amateurkunst en kunsteducatie. We hebben begrippen gedefinieerd en gekeken naar de functies die nodig zijn voor actieve kunstbeoefening. Onder amateurkunst verstaan we het actief beoefenen van kunst (niet primair om in het levensonderhoud te voorzien), dus de hele sector van beoefenaars, verenigingen, koepels, en dergelijke. Kunsteducatie vatten we op als alle vormen van educatie gericht op het beoefenen of ondergaan van kunst. Zowel via centra, instellingen, verenigingen en particuliere aanbieders, maar ook via het regulier onderwijs.

Uit de beleidsontwikkeling in 2007 werd duidelijk dat inhoudelijke ontwikkeling van de kunsteducatie nodig is net als een betere afstemming op de actieve kunstbeoefening.

Actieve kunstbeoefening in het onderwijs

Ook werd duidelijk dat het voor de amateurkunst van belang is om meer aandacht te besteden aan de actieve kunstbeoefening in het onderwijs. Het stimuleren daarvan heeft

positieve gevolgen, zowel voor het leren van kinderen als van de kunstbeoefening buiten het onderwijs.

Een van de activiteiten in 2007 was de oprichting van het Platform Musicerend Leren. Het Platform vervaardigde een tussenrapportage met visie en aanbevelingen. Kunstfactor werkt die uit en streeft naar een verbreding naar 'kunstzinnig leren'. Verder werd een bijeenkomst georganiseerd over de ontwikkelingen rond de Brede School. Doel daarvan was de expertise van medewerkers over dit thema te vergroten. De actieve kunstbeoefening in het onderwijs krijgt een plek in het beleid voor de komende jaren.

Opleiden artistiek kader

Amateurkunstenaars hebben behoefte aan goed, professioneel kader: docenten, coaches, dirigenten, dansleiders, regisseurs. Kunstfactor droeg in 2007 bij aan het scheppen van voorwaarden voor het opleiden en bijscholen van kader.

Kunstvakopleidingen

Kunstfactor voerde overleg met kunstvakopleidingen en MBO-kunstopleidingen om hun aanbod beter op de amateurkunst af te stemmen. In 2007 is een aanzet gegeven om dit met de HBO-Raad en Kunstconnectie in de komende jaren structureel te gaan aanpakken.

De manieren waarop de kunstvakopleidingen aansluiten bij de amateurkunstbeoefening verschillen sterk per discipline. Vanuit elke discipline werden daarom ook die contacten onderhouden die daarbij aansluiten. In de beeldende disciplines waren de samenwerkingsverbanden projectgericht. Met de verschillende conservatoria en dansvakopleidingen was regelmatig overleg om de aansluiting te verbeteren.

In de discipline *theater* is de verbinding met de HBO-opleidingen sterk. Dit kreeg onder andere vorm in de Theater4daagse. Verder is in 2007 een denktank gestart met verschillende HBO-opleidingen rondom het thema kunst en samenleving. Ook was Kunstfactor in overleg over samenwerking in het impulsfonds. Dit is een fonds voor jonge pas afgestudeerde makers dat de verbinding tussen amateurspelers, samenleving en overheden wil stimuleren.

In de discipline *schrijven* is het een gemis dat er geen HBO-opleiding is voor docent Creatief Schrijven. Kunstfactor is in overleg over het opstarten van een opleiding aan de Hogeschool van Amsterdam. Ook de ArtEZ Hogescholen en Wintertuin onderzoeken de mogelijkheid een HBO-opleiding te starten, Kunstfactor adviseert daarbij.

Het *amateurcircus* is in ontwikkeling. Na de HBO-opleiding circus aan de Hogeschool Codarts, startte er in 2007 bij de Fontys Hogeschool in Tilburg een tweede opleiding, bedoeld voor jonge talenten. Binnenkort volgt een MBO-opleiding aan het ROC Midden Nederland.

Kaderopleidingen

De kaderopleidingen in de amateurkunst voorzien in een behoefte. Kunstfactor initieert, ontwikkelt en adviseert kaderopleidingen in alle disciplines.

Opleidingen waarvan het raamleerplan erkend is (www.certificering-ka.nl):

- Kaderopleiding Internationale dans/Werelddans: in samenwerking met SKVR. Er waren gesprekken om de opleiding ook op andere plekken in het land te starten.
- Theaterregisseur voor de Amateurkunst: het raamleerplan is in 2007 aangescherpt in overleg met een werkgroep vanuit de kaderopleidingen.
- Opleiding Twirl en Majorette: competentiegericht onderwijs, waarbij ieder op het eigen niveau insteekt en in eigen tempo vorderingen maakt. Nieuw was de samengevoegde opleidingslijn van twirl en majorette, uitgewerkt in 'How2dance&twirl' met kleurrijke en interactieve mediamiddelen voor de overwegend jonge doelgroep.
- De opleiding Dirigent Licht Vocaal, de Meerjarige Dirigenten Opleiding (MDO) en de opleiding Kerkmusicus III richten zich op dirigenten in de vocale sector. De contacten

met de opleidingen zijn in 2007 geïntensiveerd. De eisen van KM III zijn herschreven.

- Leergang Fotoreflexie: ontwikkeling in samenwerking met de Fotovakschool. Het raamleerplan werd erkend door de Stichting Certificering. Daarnaast zijn in de beeldende sector verschillende andere kaderopleidingen en –trainingen, zoals Quilten Speciaal, die inhoudelijk ondersteund worden door Kunstfactor.
- Docentenopleiding Muziek op Schoot: in samenwerking met Stichting Peuters & Muziek.

Opleidingen in ontwikkeling:

- Docent Creatief Schrijven: ontwikkeling in samenwerking met Huis voor de Kunsten Limburg. In september startte een pilot voor de opleiding.
- Kadertraining Poppen en objecten: ontwikkeling in samenwerking met Nederlandse Vereniging voor Poppenspelers. Start in september 2008.
- Raamleerplan slagwerk: concrete uitwerking van exameneisen en diverse keuzemodules. Afronding en implementatie in 2008.
- Advisering bij een opleiding voor dirigenten van jeugdsymfonieorkesten, georganiseerd door Jeugdorchest.com. De opleiding startte in 2007.

Cursussen en coaching

Cursussen en workshops

Kunstfactor was inhoudelijk betrokken bij verschillende cursussen en workshops. Een aantal werd in 2007 nog door Kunstfactor georganiseerd. Kunstfactor maakte in 2007 een begin om deze activiteiten voor 1 januari 2009 zorgvuldig elders onder te brengen.

Een deel van het kleurrijke palet:

- Kurt Thomas Cursus: voor koordirigenten van beginner tot professional. Deelnemers en docenten komen uit Nederland en andere landen. De niveaugroepen zorgen voor scholing op maat. Kunstfactor stimuleert de inhoudelijke ontwikkeling van de cursus.
- Masterclass Circuit Beeldend: brengt musea in aanraking met amateurkunstenaars. Beeldende kunstenaars geven rondleidingen langs hun werk in een museum, gevolgd door een werkbespreking en praktijkles. Er volgen nog enkele pilots, die zullen resulteren in een handleiding voor educatief medewerkers bij musea.
- Docent Centraal en Beweeg de Danser: scholingsprogramma's voor dansdocenten en dansmakers, via een scala aan workshops aangeboden.
- Dans op locatie: cursus als onderdeel van Dans voor Mei.
- Lifelong Learning: nascholing voor artistiek kader in de sector blaasmuziek en slagwerk. De derde editie werd in 2007 in Enschede uitgevoerd, in samenwerking met conservatoria, de Bond van Orkest-dirigenten en blaasmuziekorganisaties.
- Pilot educatie gospelkoren in Amsterdam Zuid-Oost: plan afgerond, vervolg in 2008 in samenwerking met diverse Amsterdamse partners.
- CinekidStudio: (gratis) online software om zelf foto's, clips, animaties en muziek te maken. Kunstfactor brengt het aanbod (en de mogelijkheden om docenten erin te scholen) onder de aandacht van de centra voor de kunsten.
- Mediawijs: conferentieformat voor het voortgezet onderwijs met workshops, presentaties en Best Case Practices. Doel: leren omgaan met de hedendaagse media onder meer op basis van werk van amateurkunstenaars, in samenwerking met Keunstwurk en Noordelijk Film Festival (Leeuwarden).
- Bestuurlijk kader: workshops en studiedagen om de kwaliteit van het bestuurlijk kader te vergroten, onder andere over publiciteit, recht, en geld.

Coaching

Coaching en begeleiding van artistiek kader krijgt steeds meer aandacht. Kunstfactor ondersteunt het werven en trainen van coaches op landelijke niveau en zorgt vervolgens dat deze via de provincies beschikbaar zijn voor het veld.

De theaterwerkplaatsen en provinciale ondersteuninginstellingen in Groningen, Friesland, Noord-Holland, Utrecht en Gelderland zijn in 2007 gestart met een *coachingstraject voor theatermakers* in het amateurtheater. Elf veelbelovende theatermakers werden gekoppeld aan professionele theatermakers die hen coachen bij hun leervraag en het maken van een voorstelling. Kunstfactor begeleidt het driejarige traject.

Het *Nederlands Koorfestival* bevordert onder de deelnemende koren coaching op allerlei gebieden en looft structureel coachingsprijzen uit aan de koren die zich plaatsen voor een (halve) finale. Vele koren maakten in 2007 gebruik van coaching. Kunstfactor werkte aan het opzetten van een goede structuur koorcoaching.

Windkracht 6 bevat eveneens een coachingstraject. In 2007 werden coaches opgeleid voor het begeleiden en adviseren van verenigingen in de blaassector.

Kwaliteitsstimulering en certificering

In 2006 is de Stichting Certificering Kunsteducatie & Amateurkunst opgericht. Deze stichting is verantwoordelijk voor de certificering van instellingen en opleidingen in de hele sector. Kunstfactor ondersteunt de kwaliteitsontwikkeling en certificering van opleidingen op basis van een opdrachttaak en –subsidie van OCW.

Belangrijke onderwerpen in 2007 waren de afstemming met Kunstconnectie over het certificeren van instellingen en het uitwerken en bekendmaken van de al vastgestelde uitgangspunten. Er is een flyer ontwikkeld over wat het certificeren van opleidingen oplevert en wat het inhoudt. Verder werden pilots voorbereid om de nieuwe werkwijze te testen en zo nodig aan te passen. In 2008 wordt de flyer verspreid, vindt een conferentie plaats over dit onderwerp, worden de pilots uitgevoerd en volgt evaluatie.

De Commissie Educatie Amateurkunst (CEA) is het orgaan dat namens de Stichting Certificering toezicht houdt op de kwaliteit van opleidingen. Resultaten in 2007 waren de erkenning van een aantal raamleerplannen, beoordelingen van aanvragen tot certificering van opleidingen en van rapportages.

Personeel 2007

In 2007 waren in totaal 91 medewerkers in dienst van Kunstfactor. Tien medewerkers namen afscheid in 2007, daarvan zeven gedurende het jaar en drie met ingang van 1 januari 2008.

Carola Aafjes, Hilbrand Adema, Eveline Alders, Khaing van Andel, Dries Arnolds, Robbert Baars, Waso Bacharidou, Annemarie Bakker, Aukje de Boer, Gert Bomhof, Aad van Boven, Ruud de Bruyn, Hasan Çakmak, Annelies Combecher, Francine van Dam, Jos van Dijk, Els Dijkerman, Ingrid Docter, Sasha Dojcinovic, Janneke Doornebal, Netty Droog, Jan van den Eijnden, Joke Elbers, Gerrie van Essen, Paulien Franken, Elif Goçmen, Joost Groeneboer, Moniek Groot, Siem Groot, Sandra Hamers, Hans Heimans, Maryan Hess, Lea Hübner, Patty Jacobs, Inge Joldersma, Ben Kamphuis, Martha van Keulen, Jolanda Keurentjes, Gerard Kooistra, Martineke de Kool, Patricia Kramer, Jeroen van Krimpen, Saskia Kruyssen, Ellen Leeman, Hans Leeuwenhage, Harold Lenselink, Claudia Marinelli, Leo van der Meer, Tom Meerman, Saskia Meijer, Gerja Meima, Dirk van der Meulen, Marian van Miert, Renette Niekerk, Yvonne Nobel, Hans Noyens, Annemiek Paulides, Judith Rippen, Tom de Rooij, Sieneke de Rooij, Piet Roorda, Wies Rosenboom, Nico van Schie, Alex Schillings, Rebecca Schoon, Bert Schoones, Rozemarijn Schouwenaar, Sophie Schreurs, Jeroen Schrijner, Marianne Selie, Eveline Simons, Henk Smit, Ingrid Smit, Patricia Smulders, Hanny Spierenburg, Franka Steekelenburg, Piet van Steenbrugge, Cees Steijlen, Nicole Stellingwerf, Ger Teeuwen, Ria Terlingen, David Tonnaer, Wendy Verschoor, Co Vleeshouwer, Ludy Vrijdag, Chantal Vromans, Irma van Vught, Henriëtte Wachelder, Stephanie Weijsters, Inge van Winkel, Annelies van Zijl

Tot slot

Kunstfactor kijkt met tevredenheid terug op het eerste jaar van zijn bestaan. 2007 was een boeiend jaar met ontwikkelingen op veel terreinen, zowel extern – de amateurkunst, landelijke structuren en de maatschappij – als intern – binnen onze organisatie. We zagen de eerste resultaten van onze nieuwe rol als sectorinstituut voor de amateurkunst en zijn tevreden met wat we in 2007 realiseerden.

Met ambitie gaan we in 2008 verder om samen met partners onze missie voor amateurkunst en samenleving waar te maken. We doen dat vanuit onze passie voor de actieve kunstbeoefening.

Missie Kunstfactor

Kunstfactor inspireert en promoot de amateurkunst en vertegenwoordigt deze op nationaal en internationaal niveau. Door te stimuleren dat veel mensen actief kunst beoefenen, leveren we een bijdrage aan een creatieve en harmonieuze samenleving.